

Lesgeven aan 60 jongeren met pittig gedrag

Ongehoorzaamheid, agressief gedrag, liegen of stelen. Heel wat jongeren van 11 tot en met 17 jaar kampen met gedragsproblemen. Nu het voortgezet onderwijs de zogenoemde zorgplicht heeft, moet een school er voor zorgen dat zo'n rugzakleerling 'gewoon' mee kan doen. De docenten hebben daar een belangrijke taak in gekregen. Maar zie je tegenwoordig maar eens staande te houden voor een klas met dertig kinderen.

Gedragspecialist en leraar Anton Horeweg: In vergelijking met het basisonderwijs is de leraar in het voortgezet onderwijs in het nadeel, omdat hij de leerlingen niet de hele dag in de klas heeft. Bij een volledige baan ziet een docent in het vo, als hij een klas 2 uur per week heeft, zo'n 12 klassen van 25 leerlingen. Oftewel zo'n 300 leerlingen. Daar kunnen, volgens de statistieken, afhankelijk van het niveau van de leerlingen wel 60

leerlingen met gedragsproblemen tussen zitten...

Hoe kun je de leerlingen ondersteunen en ondertussen ook nog leuk les geven? Anton heeft daar wel een antwoord op. Hij heeft zijn handboek 'Gedragsproblemen in de klas' aangepast voor het voortgezet onderwijs. „En dat is niet alleen interessant voor docenten. Iedereen die met kinderen werkt kan een vertaalslag maken naar eigen situatie.”

Onderwijs

Mees Anton Horeweg schreef een boek over probleemgedrag in de klas.

PARTICULIERE FOTO

Mees heeft je wat te leren

Nancy Ubert
n.ubert@hollandmediacombinatie.nl

Zijn er problemen in de klas, dan is het in de meeste gevallen niet de leerling die moet veranderen maar de docent. Dat stelt Anton Horeweg, gedragspecialist en al dertig jaar leerkracht in het basisonderwijs. („Mijn inspiratiebron.”) Nu voor scholen zorgplicht geldt, neemt het aantal kinderen met gedragsproblemen in de klas langzaam maar zeker toe. Zie dan als docent nog maar een voorbeeldfunctie te vervullen. „De enige manier om je werk goed te kunnen blijven doen is kritisch naar jezelf blijven kijken en zoveel mogelijk praktische kennis opdoen. Aan al dat getheoretiseer heb je niets als je voor de klas staat.”

Heb je het over jongeren met gedragsproblemen, dan ontstaan er al snel twee kampen, vertelt Anton. „Aan de ene kant staan de mensen, onder wie ook wetenschappers, die uitspraken doen als: 'Het lijkt wel of iedereen tegenwoordig een stoornis heeft'. Die willen het 'stoornisdenken' doorbreken. Alsof

je tegenwoordig niet een beetje druk mag zijn. Hier tegenover staat de groep die meent dat dankzij de wetenschap veel makkelijker diagnoses worden gesteld en dan wordt duidelijk dat de leerling helemaal niet onopgevoed of vervelend is, maar dat er echt iets met hem aan de hand is. Hoe dan ook zitten er leerlingen in de klas die hun schoolloopbaan niet vanzelf volbrengen.”

Speciaal onderwijs

Tot voor kort ging een groot deel van deze groep naar het speciaal onderwijs. Daarmee volgt vanzelf de vraag of de leerkrachten niet beter toegerust moeten worden. Volgens professor Dolf van Veen van het Nederlands Centrum Onderwijs en Jeugdzorg voorziet de vakliteratuur voor het voortgezet onderwijs maar mondjesmaat in artikelen over leerlingenzorg,

speciale onderwijszorg en passend onderwijs. „Ik verwacht daarom dat het boek in een grote behoefte voorziet”, schrijft hij in het voorwoord. Gewoonlijk gaat hij niet in op verzoeken om boeken in te leiden maar voor Anton Horeweg maakte hij - uit waardering - een uitzondering. Wie de bevlogen 'Mees' („Mijn geuzennaam. Als kinderen je waarderen gaan ze je Mees noemen.”) van groep 8 ontmoet, leert een man kennen met grote liefde voor zijn vak maar die de onderwijswereld wel vanuit de ogen van een minderjarige observeert. Uit het boek: „Pubers hebben het vaak moeilijk, pubers met een stoornis of gedragsproblemen hebben het dubbel moeilijk. Hun gedrag kan je ergeren, maar blijf beseffen dat het maar gedrag is. Achter dat gedrag vind je de puber die ondersteuning nodig heeft.” Durf een verschil te maken, is zijn advies. „Je hoeft niet iedereen op dezelfde manier te begeleiden. Stel dat een kind met ADHD het nodig heeft halverwege de les de benen te strekken. Laat dat dan toe en leg de anderen uit waarom het nodig is. Elke verandering begint bij jezelf. Dat geldt in iedere situatie.”

Problemen van jongeren naar schoolniveau

	vmbo-b	vmbo-t	havo	vwo
Gedragsproblemen	20,5%	15,2%	10,0%	7,6%
Hyperactiviteit	33,1%	31,4%	24,4%	20,1%
Problemen met leeftijdgenoten	19,1%	14,2%	10,2%	7,5%
Emotionele problemen	22,9%	20,1%	19,2%	17,8%
Totale probleemscore	28,2%	22,6%	16,1%	13,1%

HBSC 2013 ©Sharon de Ronde

Over het boek

Twee jaar geleden verscheen de basisschoolversie van 'Gedragsproblemen in de klas'. Vrij snel volgde een herdruk. Onderwijsland was blij met dat praktische handboek over gedrag en gedrags- en ontwikkelingsstoornissen. „Ik kreeg al vrij snel de vraag of het binnen het voortgezet onderwijs ook toepasbaar was.” De talrijke adviezen zijn niet alleen direct toepasbaar in de dagelijkse klassenpraktijk maar ook in verenigingsverband; bijvoorbeeld de musicalclub. ISBN 978 94 014 2578 0 | 352 blz. | € 29,99 Uitgeverij LannooCampus

